

li ad Roma., ubi cum cap. 3 posuisset hanc propositionem complectentem fundatum et summam huius articuli: „Decernimus hominem iustificari sine operibus legis“,¹⁰⁷ item: „Iustificamur gratis per ipsius gratiam per redemptionem, quae est in Christo Iesu, quem proposuit Deus propiciatorem per fidem in sanguine eius“,¹⁰⁸ mox in cap. 4 grauissima argumenta addit, 5 quae in quotidiana inuocatione et consolatione cogitari necesse est. „Non fuit“, inquit, „Abraham iustus propter opera coram Deo, sed fide.“¹⁰⁹ Quare nec caeteri iusti sunt propter opera, sed fi-[E 3v:]de. Item iustificatio est gratuita imputatio iusticiae, qua Deus per misericordiam nos recipit. Non igitur sumus iusti nostris operibus aut meritis. Citat et psalmi testimonium: „Beati, 10 quorum remissae sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata. Beatus vir, cui non imputauit dominus peccatum“,¹¹⁰ ut ostendat iustificationem esse gratuitam remissionem peccatorum, qua Deus tegit et non imputat peccata. Vrget etiam certitudinem promissionis gratiae, quae non solum fieret incerta, sed etiam ociosa esset, si niteretur nostra dignitate seu nostris operibus. 15

LXVII.

Impudens calumnia est Osiandri, cum vociferatur varios ac diuersos modos iustificationis proponi ab his, qui iusticiam fidei tuentur ac defendant.¹¹¹ Vnus est enim modus iustificationis coram Deo, etiamsi in docendo alias aliæ causae nominantur, ut cum dicimus Deum esse, qui iustificat. Item per 20 obedientiam mediatoris nos esse iustos. Item imputationem iustitiae seu remissionis peccatorum esse nostram iustitiam. Item fide nos iustificari. Haec nequaquam inter se pugnant, sed diuersos tantum ac distinctos gradus causarum significant. Interea manet haec vera sententia: Hominem non solum iustificari, sed etiam esse et manere iustum ac beatum, id est placen- 25 tem et acceptum Deo et haeredem vitae aeternae per misericordiam Dei propter mediatorem fide.

LXVIII.

Cum dicimus fide iustificari hominem non intelligatur fides tantum de noticia historiae, sed de fiducia acquiescente in promissione. Deinde correlatiue 30 intelligatur oratio non quatenus fides est qualitas in nobis, sed quatenus mediatorem appraehendit sicut prae-[E 4r:]clare quidam dixit non propter anulum, sed propter gemmam annulo inclusam seu non propter nostrum cre-

¹⁰⁷ Röm 3,28.

¹⁰⁸ Röm 3,24f.

¹⁰⁹ Vgl. Röm 4,2f.

¹¹⁰ Röm 4,7f.

¹¹¹ Zur Rechtfertigungslehre des Andreas Osiander und seinen Vorwürfen an das melanchthonische Konzept der imputativen Rechtfertigungslehre vgl. Gottfried Seebaß, Art. Osiander 2., in: TRE 25 (1995), 511f.